

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU

SUMMARIA SOCIALIA

Välisajakirjades ilmunud sotsioloogia-, majandus- ja poliitikaalaste kirjutiste tutvustusi

2009 : 5

SISUKORD

VALIK ÜLEVAATEID VÄLISAJAKIRJANDUSES ILMUNUD ARTIKLITEST

VALIMISTULEMUSTE VAIDLUSTAMINE JA DEMOKRATISEERIMINE

Kalandadze, Katya; Orenstein, Mitchell A. Electoral protests and democratization beyond the color revolutions.....2

IDENTITEET JA INTEGRATSIOON EESTIS

Raun, Toivo U. Estonia after 1991: identity and integration.....3

VALIK ARTIKLEID VÄLISAJAKIRJANDUSEST

EUROOPA LIIT.....5

POLIITIKA.....5

RAHVUSVAHELISED SUHTED.....6

SOTSIAALPOLIITIKA.....7

POLIITILINE PSÜHHOLOOGIA.....7

SOO-UURINGUD.....8

MAJANDUS.....8

VALIMISTULEMUSTE VAIDLUSTAMINE JA DEMOKRATISEERIMINE

Kalandadze, Katya; Orenstein, Mitchell A. Electoral protests and democratization beyond the color revolutions.

Comparative Political Studies. Vol. 42 (2009), no. 11, p. 1403-1425.

Artiklis võetakse vaatluse alla alates 1991. aastast maailmas nii hübriidse kui ka autoritaarse riigikorra tingimustes toimunud murrangulised valimised ning analüüsitakse igakülgset valimistega seotud revolutsioonide mõju nende riikide edasisele arengule. Analüüsis eristatakse nurjunud valimistega seotud proteste, kus valijate meeleavaldused suruti maha vägivaldselt või muul viisil ning edukalt valimistulemusi vaidlustanud proteste. Leitakse, et riikides, kus valimistulemusi vaidlustanud protestid lõppesid ebaõnnestunult, ei avaldanud need tuntavat mõju riigikorra edasisele arengule ning isegi edukate revolutsioonide tulemusena täheldati vaid vähest demokraatlikku arengut. Selle põhjuseks peetakse asjaolu, et katsed valimistulemusi erakorraliste protestimeetoditega vaidlustada annavad pigem tunnistust hübriidse ja autoritaarse riigikorra probleemidest ega paku neile hädadele lahendust.

Artikli autorid analüüsisid alates 1991. aastast valimistega seonduvaid proteste üheteistkümnes Aafrika, postkommunistliku Euraasia ja Ladina-Ameerika riigis: Armeenias, Aserbaidžaanis, Valgevenes, Etioopias, Gruusias, Kõrgõzstanis, Madagaskaril, Peruus, Serbias, Togos ja Ukrainas. Kuna Armeenias, Aserbaidžaanis, Valgevenes ja Serbias esines valimisproteste rohkem kui ühel korral, siis käsitleti kokku 17 juhtumit.

McFauli (2006) sõnastatud valimiste kaudu teostunud revolutsiooni definitsioonis rõhutatakse nelja tunnusojoont: esiteks, valimisprotestide katalüsaator on valimispettused; teiseks, opositsioon kasutab demokraatia kaitsmiseks erakorralisi, konstitutsiooniväliseid vahendeid; kolmandaks, vaieldavate tulemuste tõttu kuulutavad end valimiste võitjaks nii ametisolevad kui ka opositsioonikandidaadid; neljandaks, mõlemad pooled väldivad laiaulatuslikku vägivalda. Selliseid revolutsioone saab jagada kolme kategooriasse:

ebaõnnestunud/mahasurutud juhtumid, edukad juhtumid ilma demokratiseerimiseta ning edukad juhtumid täieliku või mõningase demokratiseerimisega. Edukate valimisprotestide käigus saavutati algsed eesmärgid või isegi rohkem – kordusvalimised, valimistulemuste tühistamine ja/või ametisolevate ametist loobumine. Uurimistulemuste põhjal selgus, et mõnede edukate pöördeliste valimiste (Gruusia, Kõrgõzstan, Madagaskar) puhul ei ilmnenud mõju demokraatia arengule. Gruusia rooside revolutsioon tõi esile hübriidse riigikorra peamised probleemid: manipuleeritavad valimised, võimu kuritarvitamine, poliitilise läbipaistvuse puudumise ja ebaefektiivse valitsemise regioonides, kuid vähearenenud poliitilise konkurentsi kultuur ja läbipaistvuse puudumine riigiasjades iseloomustab Gruusiat jätkuvalt. Saakašvili valimisplatvorm sisaldas küll kava riigi ülesehitamiseks, kuid selles puudus selge demokratiseerimise programm (Jones 2005; Mitchell 2006).

Serbia ja Ukraina edukatele valimisprotestidele järgnes mõningane demokratiseerumine pärast revolutsiooni. Siiski on demokraatia areng neis riikides olnud aeglane ja toonud kaasa stagnatsiooni.

Kokkuvõttes märgivad artikli autorid, et enamik valimistega seotud revolutsioone ei olnud edukad ja protestijad ei saavutanud oma eesmärgi võltsitud valimistulemuste tühistamiseks või uuesti läbivaatamiseks. Samas ei toonud edukad valimisprotestid kaasa nii palju demokratiseerimist, kui optimistid ootasid. Demokratiseerimine on olnud neis riikides aeglane (või puudunud) peamiselt seetõttu, et säilivad sügavamad struktuursed probleemid, mida valimistega seotud revolutsioonid ei suuda lahendada. Selliste revolutsioonide eesmärgid on

suhteliselt kitsad, keskendudes valimispettustele ja poliitiliste õiguste ja kodanikuvabaduste ebapiisavusele. Oma kitsa fookuse tõttu jätvavad nad lahendamata probleemid võimu jaotamisel. Kuigi valimistega seotud revolutsioonid on kaalukad kodanikuosaluse vormid, ei ole need alati efektiivsed ja seetõttu vajab niisuguse demokratiseerimise strateegia ümbermõtestamist.

IDENTITEET JA INTEGRATSIOON EESTIS

Raun, Toivo U. Estonia after 1991: Identity and integration. East European Politics and Societies. Vol. 23 (2009), no. 4, p. 526-534.

Oma essees vaatlleb väliseesti ajaloolane Toivo U. Raun, kuidas on pärast Eesti iseseisvuse taastamist 1991. aastal kujunenud etniliste eestlaste ja vene elanikkonna identiteedi mõiste Eestis. Kirjutises analüüsitakse ka, mil määral on Eesti ühiskonnas toimunud integratsioon. Eestlaste identiteedist kõneldes keskendutakse rahvuslikule omapärale ja rõhutatakse väikest rahvaarvu, keelt, kultuuri, isamaad ja riiki. Samas on eestlased üha enam seotud laiema identiteedikäsitlusega (kohalik, regionaalne, Euroopa identiteet jms). Kõige tulemuslikum on olnud regionaalse identiteedi kujunemine, mida iseloomustab tihedamate kontaktide edendamine Soome kõrval ka teiste Põhjala ja Balti riikidega. Ehkki paljude eestlaste jaoks oli Eesti integreerumine NATOsse ja Euroopa Liitu lähiajaloo kõige olulisem saavutus, on eestlaste Euroopa identiteet alles formeerumas.

Eestis elava vene kogukonna jaoks tähendas Nõukogude Liidu kokkuvarisemine ja iseseisva Eesti riigi taastamine identiteedi aluste täielikku ümberhindamist. Enam ei olnud venelased impeeriumi valitseva rahvuse osa, vaid muutusid D. Laitini määratluse kohaselt „eemaleuhutatud diasporaaks” (ingl *beached diaspora*), kes oli kaotanud oma privilegeeritud positsiooni, st mitte rahvus ise ei ületanud rahvusvahelisi piire, vaid piirid ise taandusid. Nõukogude Liidu eksisteerimise ajal võttis enamik venelasi omaks nõukogude identiteedi, mis põhines lojaalsusel liidule. Nõukogude Liidu kokkuvarisemise järel hakkas Eestis elavate venelaste jaoks olulisemat rolli mängima vene keel ja etniline kuuluvus. Sellest hoolimata on paljudele venelastele endiselt tähtis nõukogude aja nostalgia. Nende kultuurilist identiteeti ja mõningal määral ka lojaalsust Vene Föderatsioonile on jätkuvalt toitnud Eestis kättesaadav venekeelne meedia, eriti televisioon. Teisalt näeme esile kerkimas nn Eesti venelast, vähemust, kes tegutseb nii eesti- kui ka venekeelses kultuuriruumis ja peab oma koduks Eestit.

Rauni arvates on eestlaste ja venelaste erinevaid identiteete arvestades mõistetav, et kahe peamise rahvuse integratsioon taasiseseisvunud Eestis on keeruline protsess.

Rahvustevahelised suhted Eestis ei toimi vaakumis, riigi naaber on endine haavatud ülivõim, kelle huvides ei ole edendada siinset integratsiooni. Venemaa kasutab iga võimalust rahvustevaheliste pingete krüvimiseks Eestis, mida kinnitab nn pronkssõduri juhtum. Ehkki pronkssõduri teisaldamisega seotud rahunused osutasid selgelt Eesti integratsioonistrateegia ümberhindamise vajadusele, näitas 2007. a juunis tehtud uuring, et rahvustevahelised suhted ei olnud juhtunu tõttu halvenenud. Kohalikud venelased hakkasid varasemast rohkem tähelepanu pöörama Eesti meedias edastatavale informatsioonile. Analüütikud väitsid, et eesti keele õppimisest üksi ei piisa, et suurendada venelaste lojaalsust Eesti riigile ning kutsusid üles kaasama partnereid hästiintegreerunud Vene elanikkonna hulgast, et jõuda ülejäänud venekeelse elanikkonnani.

Kokkuvõttes nendib autor, et integratsiooni edasine areng on Eesti jaoks tähtis proovikivi. Venemaa jääb intrigeerivaks naabriks ka edaspidi. Integratsiooniprotsessis tuleb arvestada, et kahekümnenda sajandi ajalookäsitluses on eestlastel ja venelastel märgatavalt erinevad

arusaamad nii Venemaast ja tema kavatsustest Eesti suhtes kui ka sündmustest endise Nõukogude Liidu territooriumil.

Refereerinud Ülle Lepp

VALIK ARTIKLEID VÄLISAJAKIRJANDUSEST

EUROOPA LIIT

Shut up or to be sued // The Economist. Vol. 393 (2009), no. 8654, p. 34.

Artiklis on vaatluse all meediavabadus ja tsensuuriohud Ida-Euroopas. Meediavabaduse piiramise juhtumite näiteid tuuakse mh Sloveenia, Poola, Slovakkia ja Rumeenia kohta. Paljud Ida-Euroopa riigid on maailma pressivabaduse indeksis 2009. aastal eelmise aastaga võrreldes mitu kohta allapoole langenud. Autor leiab, et Euroopa Liidu uute liikmesmaade meediavabaduse olukord jätab soovida.

POLIITIKA

A good example // The Economist. Vol. 393 (2009), no. 8654, p. 18.

Artiklis käsitletakse Botswanat kui Aafrika demokraatia mudelit. Botswanas on alates 1966. aastast toimunud rahumeelsed mitmeparteilised valimised. Vaatluse all on ka teiste edukamate Aafrika riikide demokraatia ning poliitiline ja majanduslik areng.

Crumley, Bruce. A tale of two classes // Time. Vol. 174 (2009), no. 16, p. 26-27.

Artikkel keskendub kahe mehe – Prantsusmaa presidendi Nicolas Sarkozy ja endise peaministri Dominique Galouzeau de Villepini rivaliteedile ja isiksustevahelistele erinevustele. Mõlemad on küll konservatiivse partei Rahvaliidumise Liit liikmed, ent peale poliitilise vastasseisu esindavad nad sotsiaalseid klasse, millest esimene on väikekodanluse ja teine aristokraatia esindaja. Lisaks antakse artiklis ülevaade käimasolevast kohtuprotsessist de Villepini üle, keda süüdistatakse Sarkozy vastases laimukampaanias, et 2007. aasta valimistel takistada viimatinimetatul presidendiks saada.

Ferguson, Niall. The year the world really changed // Newsweek. Vol. 154 (2009), no. 20, p. 32-35.

Artiklis võrreldakse 1979. ja 1989. aasta sündmuste olulisust. 1979. aastal toimus Nõukogude Liidu vägede sissetung Afganistani, ajatolla Homeini tõus Iraani liidriks, Margaret Thatcheri valimine Suurbritannia peaministriks, Hiina juhi Deng Xiaopingi visiit USAsse. Artikli autori, Harvardi Ülikooli professori Niall Fergusoni arvates oli neil sündmustel suurem mõju maailma ajaloole kui Berliini müüri langemisel 1989. aastal.

Getting it together at last // The Economist. Vol. 393 (2009), no. 8657, eriosa p. 3-5.

Artiklis on vaatluse all Brasiilia majandusolud ja -poliitika. Vaatamata ülemaailmsele majanduskriisile on Brasiilias 2000ndatel majandusareng jätkunud ja inflatsioonimäär püsinud madalana. Riik võlgneb praeguse edu viimastele riigijuhtidele, eriti ekspresident Fernando Henrique Cardosole, kelle ametiajal 1995–2003 suudeti luua stabiilne makromajanduslik keskkond. Artiklis käsitletakse ka Brasiilia hetkeolukorda president Luiz Inácio da Silva ajal. Lulal on sageli pilgatud tema kombe pärast alustada lauset fraasiga „mitte kunagi varem selle maa ajaloos“, kuid tema poliitiliste oponentide meelehärmiks on tal tihti õigus. Brasiiliat ei ole majanduskriis eriti puudutanud, majanduskasv langes vaid kahe kvartali vältel ja on nüüd jälle tõusuteel.

Orenstein, Mitchell. What happened in East European (political) economies?: A balance sheet for neoliberal reform // East European Politics and Societies. Vol. 23 (2009), no. 4, p. 479-490.

Artiklis antakse hinnang 1990ndatel aastatel Kesk- ja Ida-Euroopas toimunud neoliberaalsetele majandusreformidele. Seejuures peetakse küsitavaks demokraatia ja radikaalsete reformide hõlpsat ühitatavust. Alates 2000. aastast on Ida-Euroopas täheldatud kiiret arengut nii demokraatlikes kui ka autoritaarsetes riikides. Riikide jaotumisel võitjateks ja kaotajateks on reformidest või demokraatiast olulisem geopoliitika. Edukad riigid on kas Euroopa Liiduga ühinenud või need riigid, kes on arendanud tihedaid poliitilisi ja majanduslikke suhteid Venemaaga.

Theil, Stefan; McNicoll, Tracy; Underhill, William. Europe's right turns left // Newsweek. Vol. 154 (2009), no. 15, p. 43-45.

Kuigi kapitalism on sügavaimas kriisis pärast 1930. aastat, on mitmes Lääne-Euroopa riigis võimul parempoolsed erakonnad. Artiklis vaadeldakse nende edu põhjust, tuues esile, et konservatiivide liidrid ei ole üle võtnud mitte ainult vasakpoolsete häält, vaid ka nende ideid.

Thornburgh, Nathan. The world according to Misha // Time. Vol. 174 (2009), no. 16, p. 20-25.

Artiklis käsitletakse Gruusia presidendi Mihhail Saakašvili senist tegevust riigijuhina, tema edasisi plaane ja suhteid USAga. Artikli autori arvates ei ole pärast Gruusia-Venemaa sõda enam võimalik Lõuna-Osseetiat ja Abhaasiat Gruusiaga ühendada. Vaatluse all on ka USA asepresidendi Joe Bideni visiit Gruusiasse augustis 2009. Biden rõhutas poliitiliste reformide olulisust. Stabiilne demokraatlik Gruusia aitaks pikemas perspektiivis vähendada Euroopa sõltuvust Venemaa naftast ja gaasist.

Yokota, Takashi. The real Yukio Hatoyama // Newsweek. Vol. 154 (2009), no. 13, p. 45-47.

Artiklis tutvustatakse 2009. a septembris Jaapani uueks peaministriks saanud Yukio Hatoyamat. Teda kirjeldatakse kui võimalikku Aasia esimest kolmanda tee riigijuhti, nagu seda olid Bill Clinton ja Tony Blair, paindlikud visionäärid, kes on välja kasvanud vana korra kriisist. Esiialgu jäävad peaministri seisukohad isegi ta kaasmaalastele mõistetamatuks, tema poliitikate arusaadavus sõltub ta võimest edaspidi oma ideaalid ja reaalsus tasakaalu viia ning end selgelt väljendada.

RAHVUSVAHELISED SUHTED

Littlefield, Scott. Citizenship, identity and foreign policy: The contradictions and consequences of Russia's passport distribution in the separatist regions of Georgia // Europe-Asia Studies. Vol. 61 (2009), no. 8, p. 1461-1482.

Artiklis käsitletakse Venemaa passide ja kodakondsuse rolli Gruusias Abhaasia ja Lõuna-Osseetia separatismile kaasa aitamises. Autor peab küsitavaks Venemaa liidrite õigustusi riigi sekkumiseks Lõuna-Osseetia kriisi 2008. a augustis kaasmaalaste inimõiguste kaitsmiseks. Venemaa aktsioonide põhjendusi vaadeldakse kui soovi saada endises Nõukogude Liidus geostrateegilist kasu ja taastada rahvuslik uhkus.

Thottam, Jyoti; Singh, P. P. A rivalry on the roof of the world // Time. Vol. 174 (2009), no. 17, p. 36-37.

Artiklis käsitletakse Hiina ja India vahelisi suhteid, mida pingestab Himaalaja mäestik asuvate vaidlusaluste piirialade küsimus. Antakse ülevaade ka Hiina invasioonidest sellesse

India piirkonda 1960ndail ja mõlema riigi suhetest Ameerika Ühendriikidega. Kahe riigi praegused suhted sarnanevad külma sõjaga.

Tsygankov, Andrei P.; Tarver-Wahlquist, Matthew. Duelling honors: Power, identity and the Russia-Georgia divide // Foreign Policy Analysis. Vol. 5 (2009), no. 4, p. 307-326. Artiklis uuritakse nihet Venemaa Gruusia poliitikas kokkulepetelt konfrontatsioonile alates Rooside revolutsioonist. Selgitades Venemaa käitumist võimu ja julgeolekuga, keskendutakse ka au ja prestiiži tähendusele. Prestiiži vaadeldakse kui Venemaa ettekujutust oma sidemetest lääneriikidega. Samuti mängib au olulist rolli Gruusia suhtumises oma põhjanaabrisse. Tsiteeritakse Max Weberit: „Rahvas andestab oma huvide, kuid mitte au riivamist”.

SOTSIAALPOLIITIKA

Auer, Manfred; Welte, Heike. Work-family reconciliation policies without equal opportunities? The case of Austria // Community, Work & Family. Vol. 12 (2009), no. 4, p. 389-407.

Artiklis käsitletakse peamisi töö ja pereelu ühitamise poliitikaid Austrias, sh lapsehoolduspuhkuse seost lapsehooldustasuga, vanemate seadustes sätestatud õigust osaajaga tööle, lasteasutuste infrastruktuuri laiendamist. Austria töö- ja pereelu ühitamise poliitika teevad vähe sissetulekute ja karjäärivõimaluste ümberjaotamiseks meestelt naistele. Selle asemel võimaldatakse piiratud vabadust valida vanemakohustuste ja töö vahel ning pakutav rahaline toetus on keskendunud varajasele lapseeale.

Laptops for all // The Economist. Vol. 393 (2009), no. 8651, p. 66.

Artiklis on vaatluse all Uruguay valitsuse programm, mille raames jagatakse odavad sülearvutid kõigile algkoolilastele. Probleemiks on aga Interneti-ühendus, eriti maapiirkonna koolides. Uruguay on esimene riik maailmas, kes varustab terve inimpõlvkonna arvutitega, mis võimaldab uurida, kas investering on seda väärt.

POLIITILINE PSÜHHOLOOGIA

Mälksoo, Maria. The memory politics of becoming European: The East European subalterns and the collective memory of Europe // European Journal of International Relations. Vol. 15 (2009), no. 4, p. 653-680.

Artiklis vaadeldakse Balti riikide ja Poola viimatisi katseid laiendada ühendatud Euroopa mnemoonilist kujutlust. Balti riigid ja Poola on esile kerkinud nn uue Euroopa mälupoliitika avangardina, nõudes oma riikide Teise maailmasõja aegsete üleelamiste kaasamist Pan-Euroopa mälestustesse.

Snyder, Timothy. The ethical significance of Eastern Europe, twenty years on // East European Politics and Societies. Vol. 23 (2009), no. 4, p. 455-460.

Artiklis arutletakse selle üle, kas kakskümmend aastat pärast kommunismi kokkuvarisemist Ida-Euroopas on regioon kaotanud oma moraalse köitvuse sära. Mis on saanud dissidentidest, kangelastest ja eetika õppetundidest? Praegusest Ida-Euroopast on saanud uudsel ja ootamatul viisil kolme olulisima poliitilise moraaliküsimuse proovikivi, milleks on vabad valimised, energiaalane sõltumatus ja rahvusliku mälu vaieldavus.

SOO-UURINGUD

Gibbs, Nancy; Fitzpatrick, Laura; Ford, Andréa; Van Dyk, Deirdre. What women want now // Time. Vol. 174 (2009), no. 16, p. 34-40.

Artiklis käsitletakse Rockefelleri fondi ja ajakirja Time koostööna valminud küsitluse tulemusi. Ajakiri Time tegi samalaadse ülevaate ka 1972. aastal. Artiklis esitatakse kokkuvõtte USA ühiskonnas viimaste aastakümnete jooksul toimunud suurimatest muutustest naiste ja meeste rollides, nt 2009. aasta lõpus ületab USAs töötavate naiste osakaal meeste oma esimest korda ajaloos. Üks hämmastavamaid uurimuse tulemusi on, et kuigi naised on nende aastate kestel muutunud haritumaks, saavutanud rohkem vabadust ja majanduslikku võimu, on nad siiski vähem õnnelikud kui varem. Lisatud statistikat ja küsitluse kokkuvõtteid.

Krook, Mona Lena; Lovenduski, Joni; Squires, Judith. Gender quotas and models of political citizenship // British Journal of Political Science. Vol. 39 (2009), no. 4, p. 781-803.

Artiklis võetakse vaatluse alla sookvootide rakendamine Lääne-Euroopas, Põhja-Ameerikas, Austraalias ja Uus-Meremaal. Väidetakse, et kvoodireformide käik ja tulemused on riigiti erinevad, sellele avaldavad mõju võrdõiguslikkuse ja poliitilise esindatuse erisugused määratlused ning suhtumine sooküsimustesse. Nende poliitiliste põhimõtete eri vormide kajastamiseks pakutakse välja neli üldist mudelit ning kirjeldatakse, kuidas need mudelid tingivad erineva loogika, mis omakorda mõjutab kvoodipoliitika väljakujunemist, omaksvõtmist ja mõju.

MAJANDUS

Falling fertility // The Economist. Vol. 393 (2009), no. 8655, p. 13.

Artiklis on vaatluse all sündimuse vähenemine kogu maailmas. Pärast industrialiseerimist langes sündimus nüüdsetes arenenud riikides. Sellega kaasnes perekonna suuruse vähenemine ja jõukuse kasv. Praegu toimub sama arengumaades, näiteks Brasiilias ja Indoneesias. Autor järeldab, et maailma rahvastiku plahvatuslikku kasvu pole ilmselt vaja karta, keskkonnaprobleemidega toimetulekuks tuleb aga arendada loodussõbralikke tehnoloogiaid.

Foroohar, Rana. Everything you know about China is wrong // Newsweek. Vol. 154 (2009), no. 17, p. 34-37.

Artiklis on vaatluse all kuus müüti Hiina kohta: kommunistlik partei on monoliitne; kommunistid on suurepärased majandusinimesed; kapitalism Hiinas õitseb; riigi majandus põhineb ekspordil; Hiina firmad valitsevad maailma; Hiina jaoks on raha olulisem kui keskkond. Artiklis selgitatakse, miks need väited ei ole päris tõesed või on täiesti valed.

Hewitt, Duncan. The shrinking of China // Newsweek. Vol. 154 (2009), no. 18, p. 52-55.

Artiklis analüüsitakse kiirrongiliikluse arendamise võimalikku mõju Hiina riigile. Reis Pekingist Shanghaisse, mis praegu kestab 10 tundi, on mõne aja pärast nelja tunni pikkune, pealinnast lõunasse tööstuslinna Guangzhouisse aga kaheksa tundi võrreldes varasema 20 tunniga. Nii saab rongiliiklusest Hiina tähtsaimate linnade vahel esimest korda tõsine konkurent lennutranspordile. Selline transpordi areng teeb Hiina n-ö väiksemaks ning lisaks kaasnevatele majanduslikele ja administratiivsetele muudatustele loob see artikli autori arvates soodsa pinnase ka mitmeparteilise demokraatia arenguks.

Margolis, Mac. Brazil's oil rush // Newsweek. Vol. 154 (2009), no. 15, p. 46-49.

Artiklis uuritakse, kas Brasiilia suudab vältida naftaleiust tulenevat majanduse taandarengut ehk nn Hollandi haigust. Brasiilia riiklik naftaettevõtte Petrobras leidis Brasiilia ranniku

lähedalt 2007. aastal naftamaardla, mida seni kroonilises energiapuuduses vaevelnud Brasiilia on nimetanud loto peavõiduks. Naftarikkused ei too aga alati kaasa riigi arengut. Artiklis käsitletakse lähemalt Brasiilia uut energiapoliitikat, mille järgi uued naftaleiukohad läheksid riigi range kontrolli alla.

Ramzy, Austin. Tower of power // Time. Vol. 174 (2009), no. 17, p. 49-51.

Artiklis käsitletakse taastuvate energiaallikate kasutamist Hiinas. Maailma suurim kasvuhoonegaaside tootja üritab agressiivselt arendada alternatiivsete energiaallikate kasutuselevõttu. Hiina on juba suurim hüdroenergia tootja maailmas ja tahab sedasama saavutada päikese- ja tuuleenergiaga. Välisfirmad sooviksid ka Hiina suurele alternatiivse energia turule siseneda, see ei ole aga eriti lihtne.

Schuman, Michael. Back to the land // Time. Vol. 174 (2009), no. 16, p. 28-33.

Artiklis vaadeldakse, miks on maailmas jälle hakatud põllumajandusele suuremat tähelepanu osutama. Arengueksperdid usuvad, et uus lähenemine põllumajandusele on väga oluline maailma vaesema elanikkonna jaoks, kellest 75% elab maapiirkondades. Varasem poliitikute eelistatud vaesusega võitlemise meetod – tuua farmerid nüüdisaegsele tööle linnakeskustesse ja tehastesse – on osutunud ebapiisavaks. Maapiirkondade vaesus ja toidupuudus arenguriikides on tõstatanud ka küsimuse uue rohelise revolutsiooni vajaduse järele.

Shot in the dark // The Economist. Vol. 392 (2009), no. 8651, p. 79.

Artiklis käsitletakse ravimitööstuse sissetungi vaktsiinitootjate ärisse ja selle võimalikke tagajärgi. Mitmed suured ravimifirmad on seoses H1N1 gripiviiruse leviku ja nõudluse kasvuga vaktsiinide järele ostnud mõne vaktsiini tootva ettevõtte või osaluse selles. Tohtu huvi tõttu võib aga tekkida vaktsiinide ületootmine ja ravimifirmad võivad hakata oma äkilist vaktsiiniärisse tormamist kahetsema.

Refereerinud Ülle Lepp ja Tiina Tammiksalu